

Miten ikäryhmien rajaamisesta aiheutuva viive muuttaa rokotusohjelman vaikuttavuutta?

Webinaari 27.4.2021

THL koronamallinnusryhmä

Tuija Leino ja Simopekka Vänskä

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Webinaarissa mukana

Tuija Leino
Ylilääkäri, dos.

Simopekka Vänskä
Erikoistutkija, matematiikko, dos.

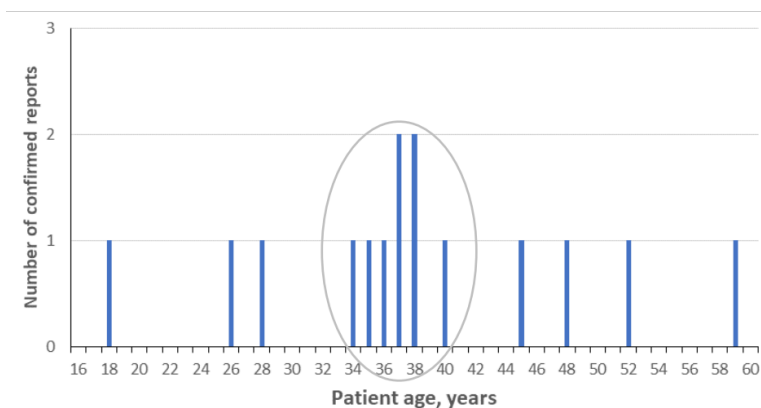
Sisältö

- Taustaa AstraZenecan (AZ) –rokotteen käytön rajoittamiselle
Tuija
- Rajoittamisesta seuraavan viiveen vaikutus koronatautitaakkaan vs potentiaaliset haitat
Simopekka

- Kysymyksiä

Taustaa AZ rokotteen ikärajalle

Vakavat tukokset, joihin liittyy verihiutaleiden vähyys (TTS =Thrombosis with thrombocytopenia syndrome)

- Vakavia tukoksia eli verihyytymiä aivojen sinuslaskimoissa (CVST), voi olla myös muualla
  - Korkea kuolleisuus, pysyvän vamman mahdollisuus
- Eroaa muista CVST-tapauksista siinä, että potilailla on intuitionvastaisesti puute verihiutaleista, vaikka juuri ne osallistuvat veren hyytymiseen
- Ei ole verrattavissa yleisiin ja ns. tavanomaisiin tukoksiin, joita liitetään esim. E-pillereiden käyttöön, lentomatkoihin, tupakoimiseen ja raskauteen
  - Matala kuolleisuus, helpommin hoidettavissa
- TTS:t ovat esiintyneet yleisimmin naisilla ja alle 50-vuotiailla

ACIP kokous 23.4.2021

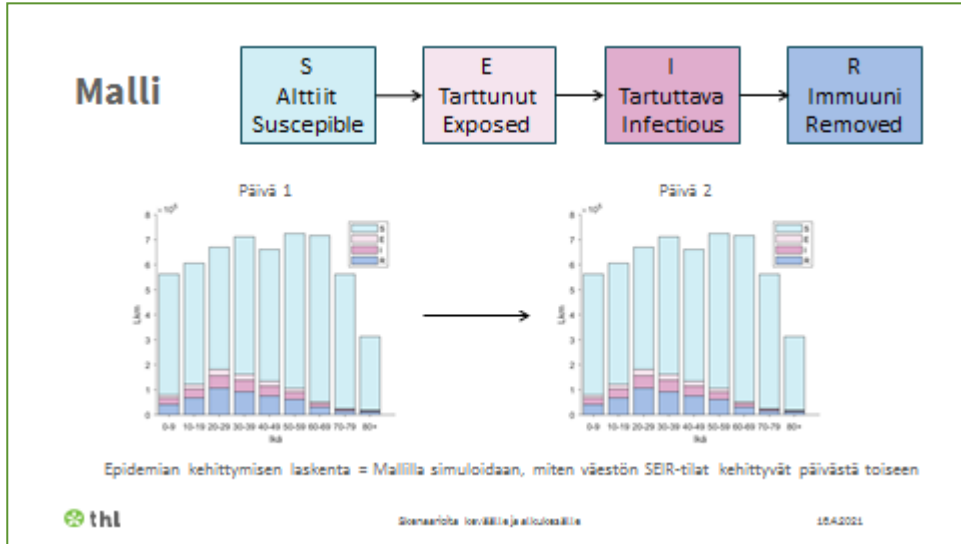
Tukosten yleisyydestä paras tieto tulee rekisterien yhdistämisestä

- Potilaat usein tajuttomia hoitoon tullessa, passiiviseen haittojen ilmoitusjärjestelmään ei voi yksin luottaa → tapaukset jäävät piiloon
- Rokotusrekisterin ja sairaaloiden hoitorekisterin yhdistäminen tuonut ilmi tapauksia, potilaspapereista on varmistettu verihiutaleiden vähyys, jolla tunnistetaan tapaukset

	yleisyys	Viite
Norja	2,5/100 000	https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2104882
Saksa	1-3/100 000	https://www.rki.de/DE/Content/Infekt/EpidBull/Archiv/2021/Ausgaben/16_21.pdf?__blob=publicationFile
EMA	1/100 000, < 50v: n. 2/100 000	https://www.ema.europa.eu/en/news/astrazenecas-covid-19-vaccine-benefits-risks-context
Suomi	2,5/100 000	<65v: 3 tapausta / 123 000 annettua annosta

Ikärajan asettamisen vaikutuksista

Laskenta

Laskenta: katso 16.4.2021 pidetty webinaari

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta/koronavirusepidemian-mallinnusta>

- Tartuntojen leviäminen SEIR – mallilla
  - Laumavaikutukset tulevat huomioon otetuksi
- Tartunnoista tautiin (tapaus, ESH, teho, kuolema) – tautimalli
- Sovitettu Suomessa toteutuneeseen epidemiaan
  - Aineistot 15.4.2021 asti mukana (17.4. luettujen tietojen mukaan)
- Toteutus 17-18.4.2021

Laskennan oletuksia

Väestö

- Koko Suomen väestö

Lähtötilanne

- Toteutushetken $R_0 \sim 0.83$

Kausivaihtelu

- 25% (tasauspäivien välille cos-funktio)

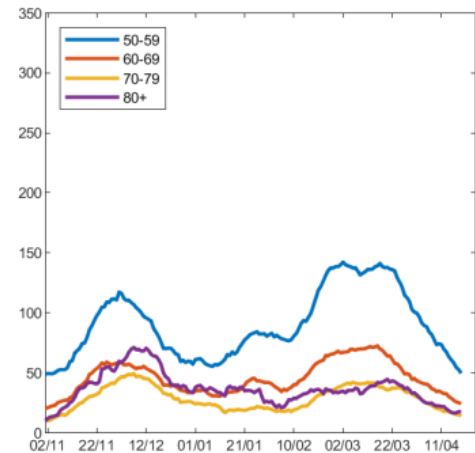
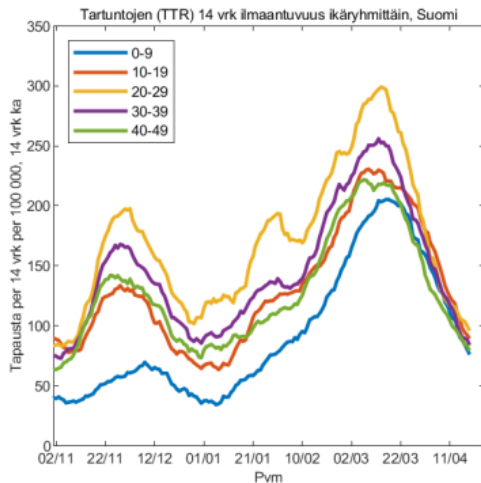
Rokottaminen

- 21 päivän viive suojan kehittymiseen rokottamisesta
- 80% rokoteteho toteutettu tartuntoja vastaan
- Max 90% rokotuskattavuuteen asti rokotetaan

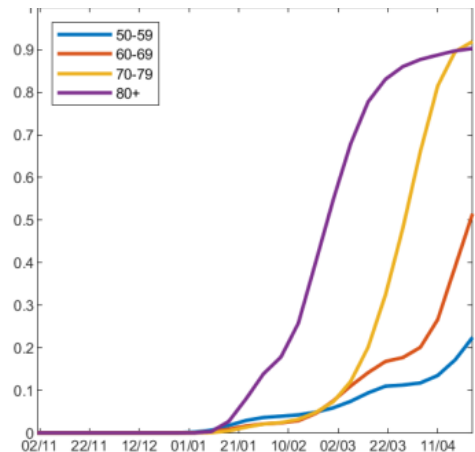
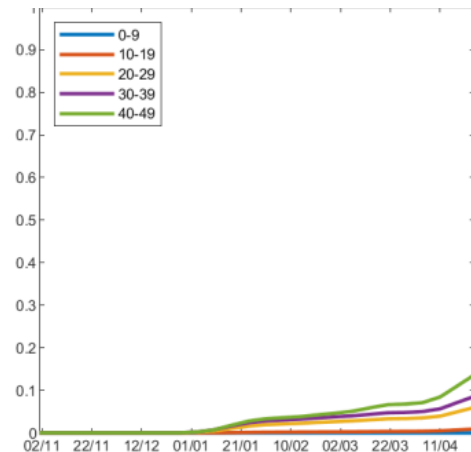

Nykyinen tartunta- ja rokotustilanne 10v-ikäryhmittäin

Tartunnat

Rokottaminen,
1. annoksen saaneet

Rokottamisen skenaarit

AZ on adenovirusvektorirokote (ADV)

- Myös Johnson&Johnson (JJ, eli Janssen) on ADV ja toimitukset Eurooppaan olivat keskeytyksissä laskennan tekohetkellä

→ Laskelmissa myös JJ poistettu

Ensi viikosta alkaen:

1. AZ ja JJ jätetään pois
2. AZ ja JJ rajoitetaan 65v+
3. AZ ja JJ rajoitetaan 60v+
4. AZ ja JJ rajoitetaan 55v+
5. AZ ja JJ rajoitetaan 50v+
6. AZ ja JJ rajoitetaan 20v+

DISCLAIMER: JJ RAJOITTAMISESTA EI OLE PÄÄTÖSTÄ

Epidemian skenaariot

Epidemian skenaariot

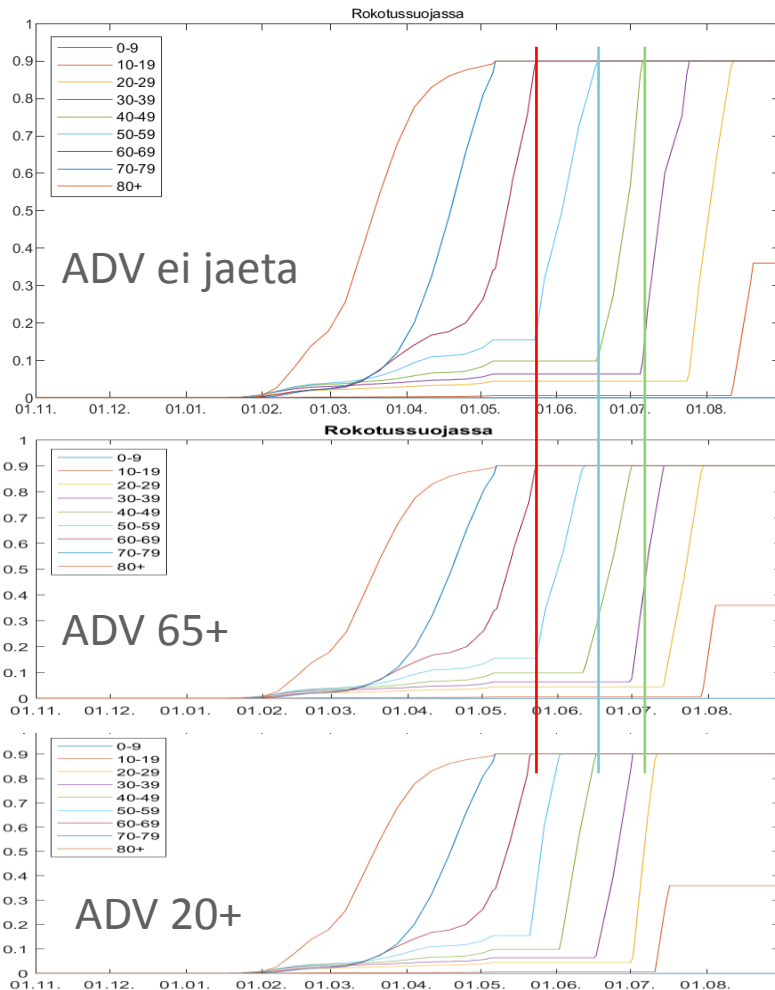
- Nykyestimaatti
  - Havaittu laskutrendi jatkuu
- Korkeampi epidemia
  - Kontaktit +50% huhtikuun lopulla

Viive rokotussuojaan eri skenaarioissa

- Alkutilanne rokotusrekisteristä
- Skenaarion mukainen uusien rokottaminen
  - Rokotteet annosten maahantuonnin suunnitelman mukaan
  - Eri rokotteita päivittäisellä rytmillä
- 90% max kattavuus
- 21 pv suojan kehittymisen viive

Kuvissa 1. annoksen suojan saaneet

- Rokotetut olisi 3 vkoa varhaisempi käyrästä

Ikä	Viive, vrk (EI vs 20+)
16-19	34
20-29	31
30-39	23
40-49	19
50-59	15
60-69	2
70-79	0
80+	0

Huomioita 1/3

- Laskentaan vaikutusta 1.5.-31.8.2021
  - Tässä ei ole mallinnettu mahdollista suurempaa yhteiskunnan avaamista loppukesällä/syksyllä
- Laskennassa 10v ikäryhmät
  - 55+ ja 65+ rokottamisen rajat on toteutettu rokotuskattavuuden avulla. Esimerkiksi 65+ raja: kun 50%+ osuus 60-69 –vuotiaista rokotettu, niin sitten AZ ei enää näille anneta (ottaen huomioon rokotusrekisteristä nähtävä jo 60-64-vuotiaiden rokotuskattavuus)

Huomiota 2/3

- Laskelma on tehty molemmille adenovirusvektori-rokotteille
  - Pelkkä AZ jäisi näiden lukujen välille (JJ osuus noin puolet huhtikuun lopun jälkeisistä ADV ykkösannoksista – mikäli saapuvat)
- Muita virusmuunnoksia (esim. B.1.351) ei ole analyysissä:
  - Jos muut virusmuunnokset lisääntyvät, on mahdollista että rokotteet tehoavat heikommin. Jos eri tuotteet samalla tavalla heikompia, erotus ei välttämättä muutu nyt analysoidusta.

Tulokset

Skenaariot lukuina: 1.5.-31.8. tautitaakka

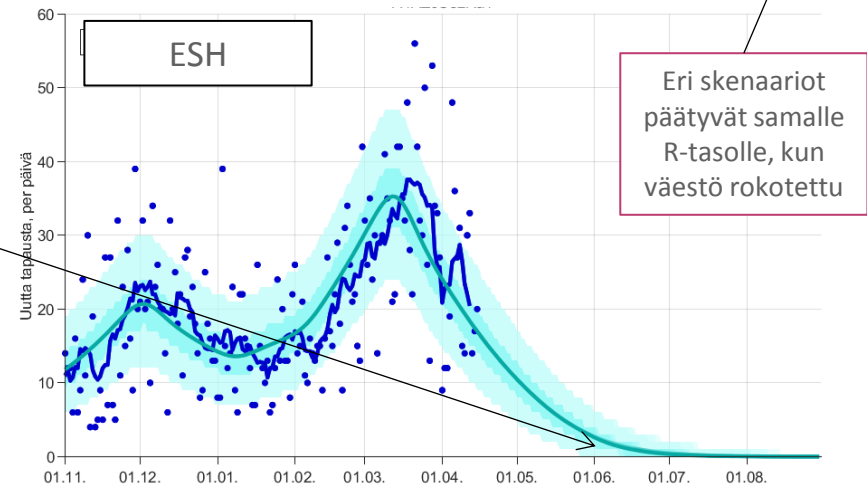
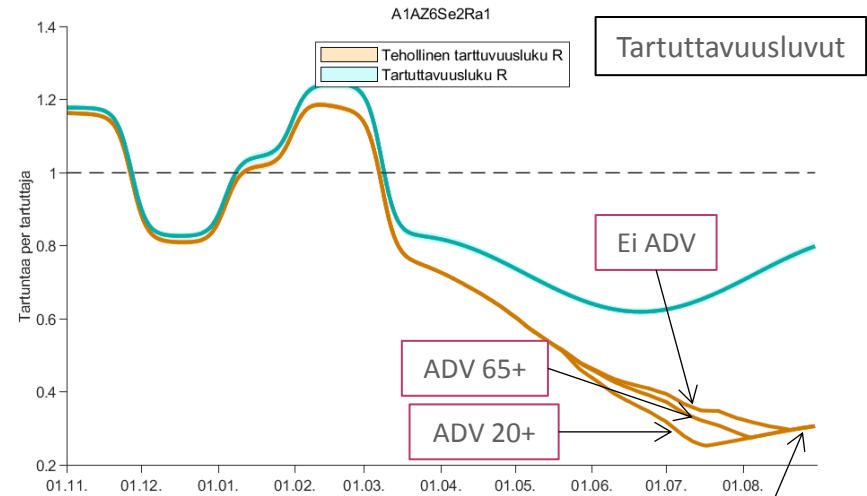
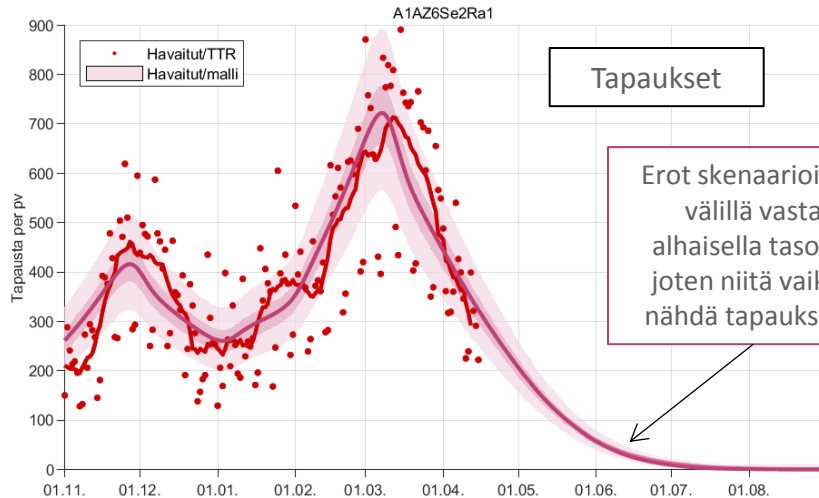
Skenaario		Tapaukset	ESH	Teho	Kuolemat*	LY*
Nykytrendi jatkuu	ADV lopetetaan	6138	250	35	11	186
	ADV 65+	6080	248	35	11	184
	ADV 60+	6043	246	35	11	181
	ADV 55+	5995	243	34	11	179
	ADV 50+	5957	242	34	11	178
	ADV 20+	5913	241	34	11	177
Korkeampi epidemia	ADV lopetetaan	17550	601	80	34	555
	ADV 65+	16757	577	77	32	531
	ADV 60+	16429	564	75	31	517
	ADV 55+	16002	549	73	31	501
	ADV 50+	15642	537	71	30	490
	ADV 20+	15114	524	70	29	478

*) Ajalta 1.5.-31.8.2021 saaduista tartunnoista johtuvat koronakuolemat

Nykylasku jatkuu epidemiaskenaarioro

Kuvien rokotusskenaariot:

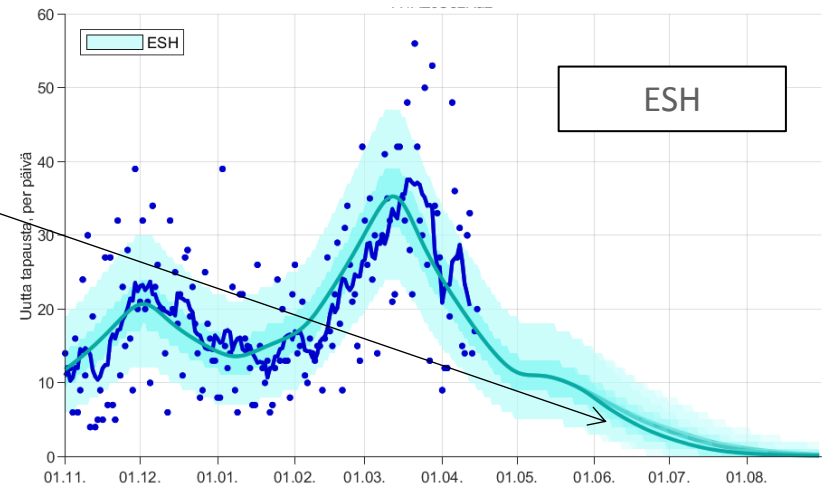
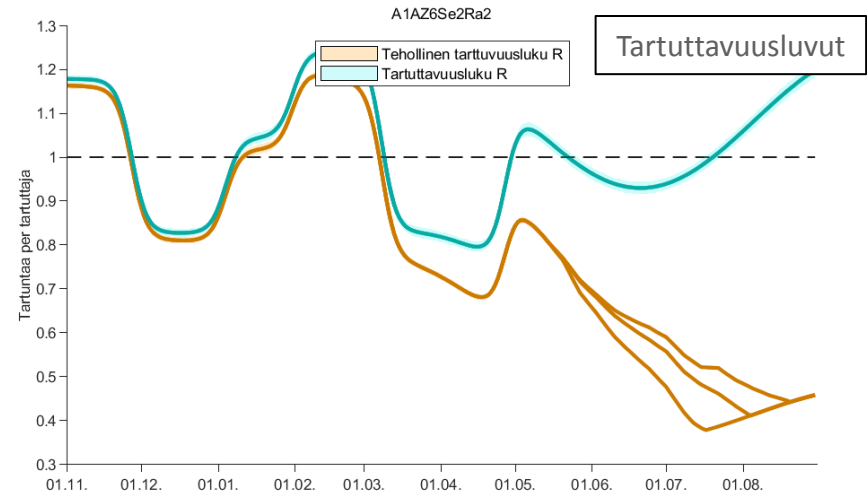
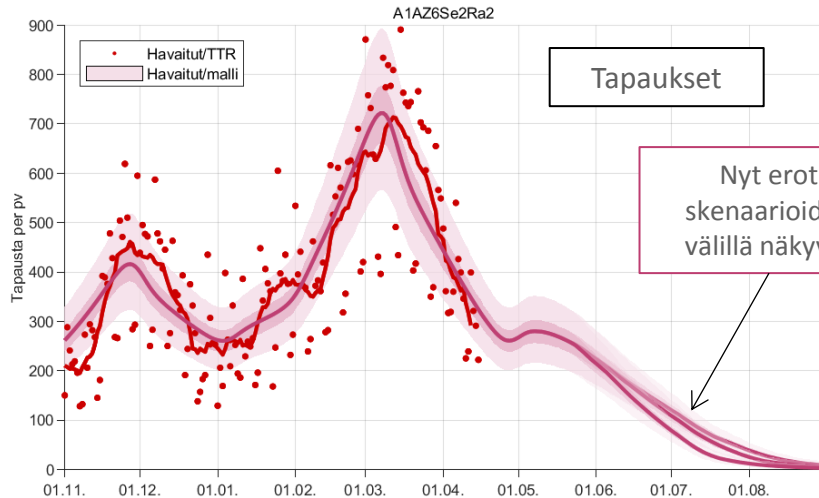
- AZ&JJ jätetään pois
- AZ&JJ rajoitetaan 65+
- AZ&JJ rajoitetaan 20+

Kontaktit +50% epidemiaskenaario

Kuvien rokotusskenaariot:

- AZ&JJ jätetään pois
- AZ&JJ rajoitetaan 65+
- AZ&JJ rajoitetaan 20+

Skenaariot lukuina: 1.5.-31.8. tautitaakka

Skenaario		Tapaukset	ESH	Teho	Kuolemat*	LY*
Nykytrendi jatkuu	ADV lopetetaan	6138	250	35	11	186
	ADV 65+	6080	248	35	11	184
	ADV 60+	6043	246	35	11	181
	ADV 55+	5995	243	34	11	179
	ADV 50+	5957	242	34	11	178
	ADV 20+	5913	241	34	11	177
Korkeampi epidemia	ADV lopetetaan	17550	601	80	34	555
	ADV 65+	16757	577	77	32	531
	ADV 60+	16429	564	75	31	517
	ADV 55+	16002	549	73	31	501
	ADV 50+	15642	537	71	30	490
	ADV 20+	15114	524	70	29	478

*) Ajalta 1.5.-31.8.2021 saaduista tartunnoista johtuvat koronakuolemat

Yhteenveto koronatautitaakasta

- Jos epidemia jatkaa nopeaa alenemista, niin ADV pois jättämisellä ei ole juuri mitään vaikutusta
  - Erot rokottamisesta tulevat vasta kun epidemia on hyvin alhaalla
- Jos epidemiaan tulee 50% kontaktien lisääystä vastaava nousu & laskun hidastuminen, niin ADV pois jättämisen vaikutus riippuu ikäraajasta (65+ – 20+)
  - 2-5 kuolemaa
  - 3-10 tehohoitoa
  - 24-77 erikoissairaanhoidoa

Vertailu TTS riskiin

Norjan
ilmaantuvuus,
myös meillä <60v

1 annoksen odotetut TTS
tapaukset,
2 annoksesta ehkä lisää

Odotetut TTS-tapaukset,
jos riski alla oleva
1.5.-31.8.2021 rokotetuille

90% rokotuskattavuus

Skenaario		Tapaukset	ESH	Teho	Kuolemat*	LY*	Uusia ADV-rokotettuja	3/100 000	2/100 000	1/100 000	2. annokset
Nykytrendi jatkuu	ADV lopetetaan	6138	250	35	11	186	0	0	0	0	0
	ADV 65+	6080	248	35	11	184	0	0	0	0	151910
	ADV 60+	6043	246	35	11	181	5157	0.2	0.1	0.1	199762
	ADV 55+	5995	243	34	11	179	104090	3.1	2.1	1.0	326475
	ADV 50+	5957	242	34	11	178	201337	6.0	4.0	2.0	442050
	ADV 20+	5913	241	34	11	177	621879	18.7	12.4	6.2	885311
Korkeampi epidemia	ADV lopetetaan	17550	601	80	34	555	0	0	0	0	0
	ADV 65+	16757	577	77	32	531	0	0	0	0	151910
	ADV 60+	16429	564	75	31	517	5157	0.2	0.1	0.1	199762
	ADV 55+	16002	549	73	31	501	104090	3.1	2.1	1.0	326475
	ADV 50+	15642	537	71	30	490	201337	6.0	4.0	2.0	442050
	ADV 20+	15114	524	70	29	478	621879	18.7	12.4	6.2	885311

*) Ajalta 1.5.-31.8.2021 saaduista tartunnoista johtuvat koronakuolemat

Yhteenvedoa tuloksista

- Alle 60v asetettavalla ikärajalalla ADV-rokottaminen aiheuttaisi todennäköisesti enemmän TTS tapauksia kuin estättäisiin COVID-19 kuolemia, vaikka olisi +50% kontaktien mukainen epidemia
  - Nykyisellä epidemiatasolla ikärajan laskeminen 65→60 säästäisi 2 sairaalahoitoa, 0 tehohoitoa, 0 kuolemaa
  - Pahemmalla +50% mukaisella epidemialla säästyisi 13 ESH, 2 tehohoitoa, 1 kuolema
  - **Jos laskelmat vain AZ:lle, niin erot ovat vielä pienempiä (viive pienempi)**

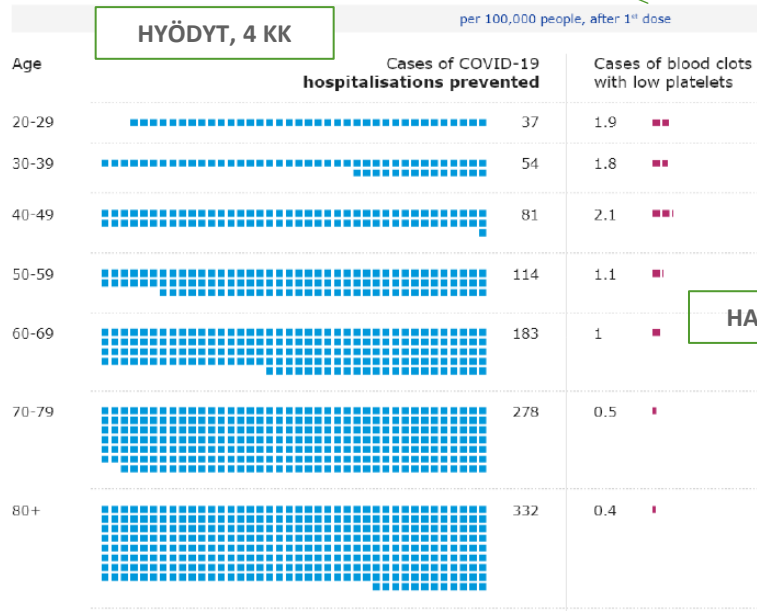
Huomioita 3/3

- Laskelmassa oletettiin, että AZ rokotteet ”menisivät kaupaksi” muita rokotteita vastaavalla tavalla kaikissa ikäryhmissä, joissa sitä kulloinkin käytetään
  - Vaikka vakavia TTS-tapauksia ilmaantuisi lisää
- Käytännössä AZ rokote ei kuitenkaan olisi yhtä mieluinen saajalleen, joten osa viivyttäisi rokotuksia omalla kohdallaan joka tapauksessa/ jättäisi rokotteen kokonaan ottamatta

Tulosten vertailu EMA:n ”AZ benefits and risks in context” kanssa

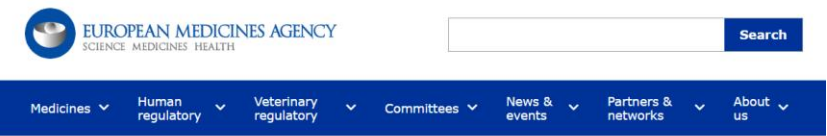
Medium infection rate*

* "Medium" exposure: using virus circulation for March 2021 (incidence 401/100,000 population)

100 000
ikäryhmäkohtaista
rokotettua

<https://www.ema.europa.eu/en/news/astrazene-cas-covid-19-vaccine-benefits-risks-context>

AstraZeneca's COVID-19 vaccine: benefits and risks in context

News 23/04/2021

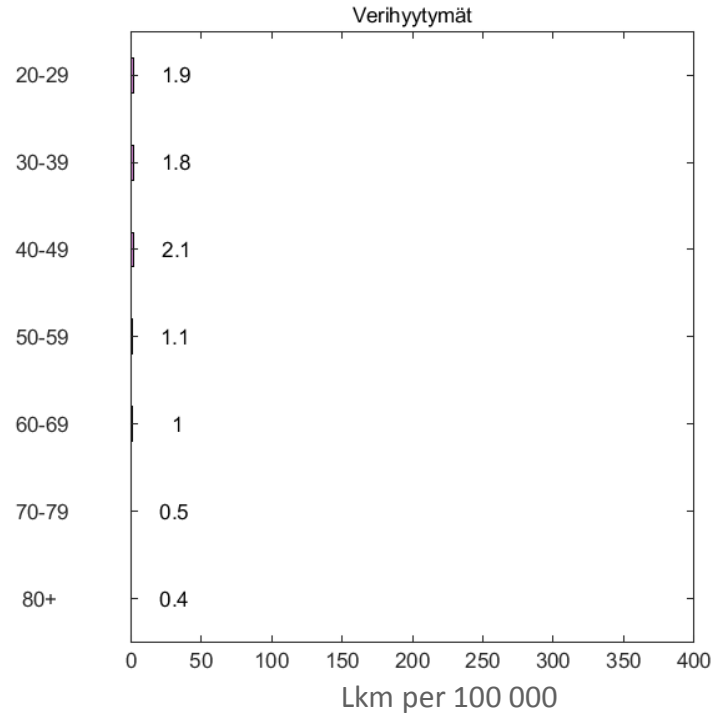
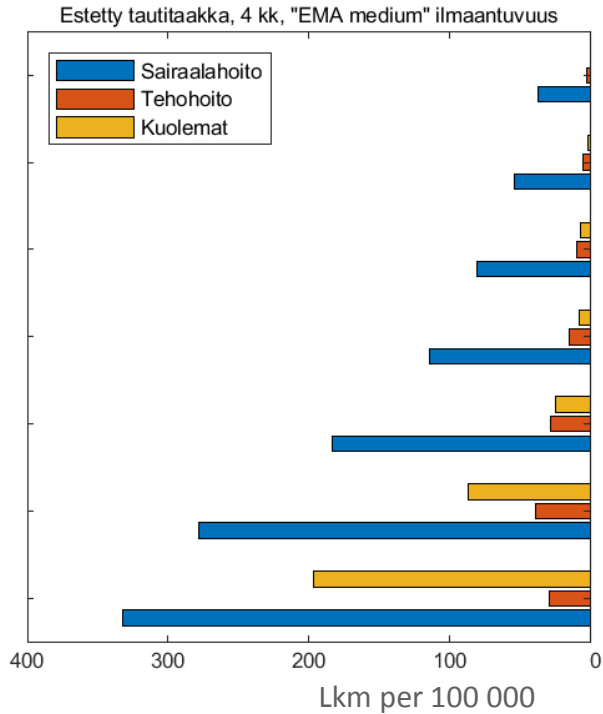
Vaxzevria (formerly COVID-19 Vaccine AstraZeneca) is authorised in the EU to prevent COVID-19, which can

Näyttää kovin erilaiselta – mutta onko?

1 kk "medium" ilmaantuvuus,
jokaisessa ikäryhmässä

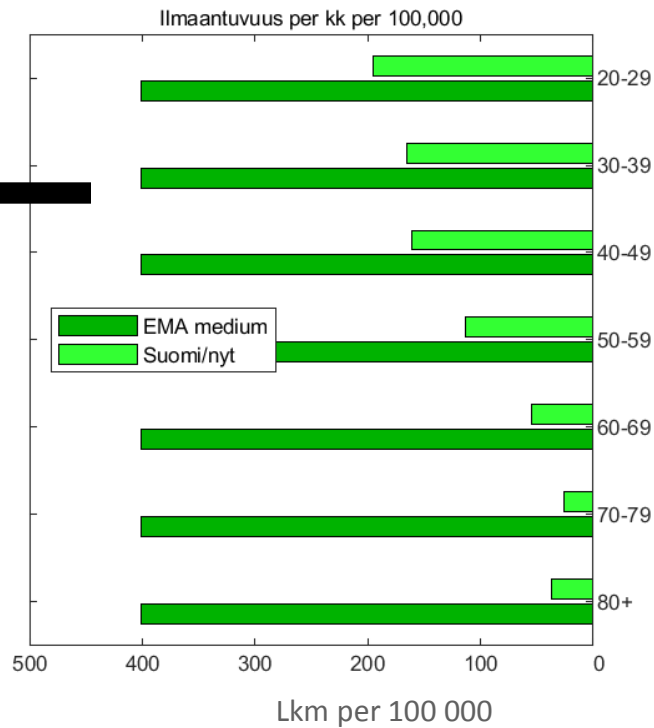
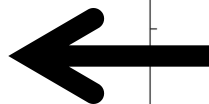
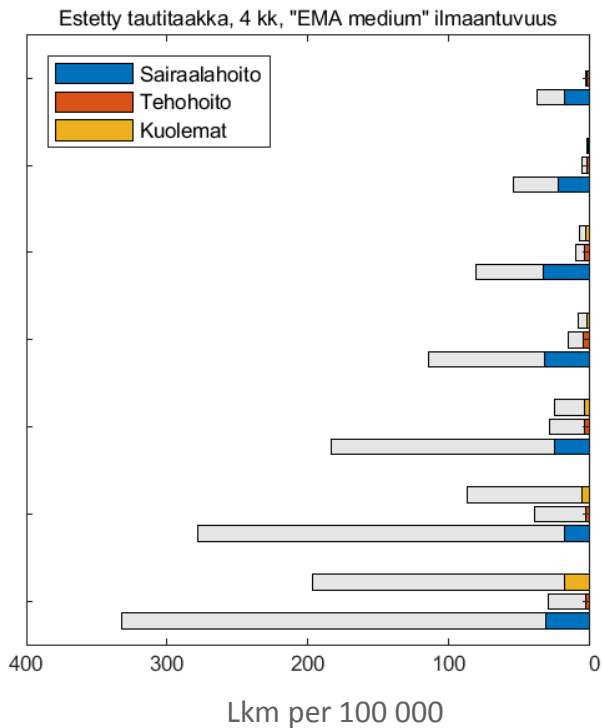
EMA:n tilanne Suomeen: (1/5)

Kuviot palkkikuvioksi (helpompi käsitellä)

EMA:n tilanne Suomeen: (2/5)

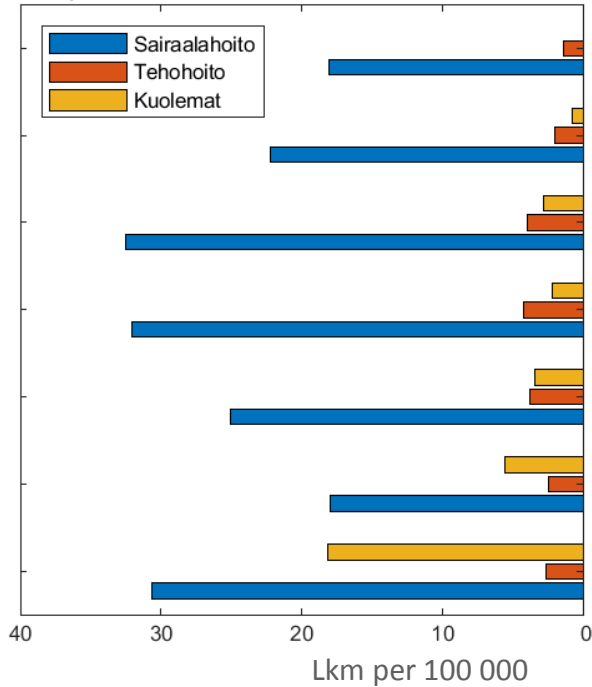
Suomen ikäkohtaisten ilmaantuvuuksien mukaisiksi

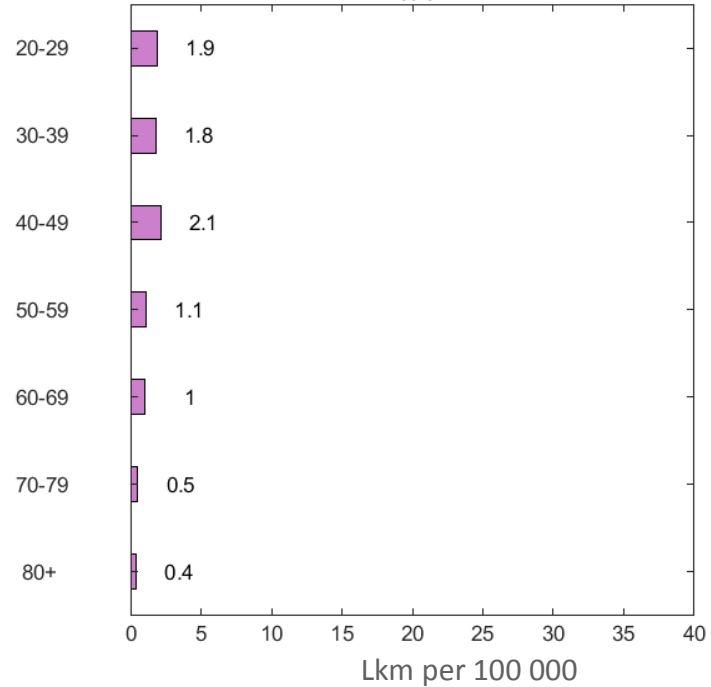
EMA:n tilanne Suomeen: (3/5)

Suomen ikäkohtaisilla ilmaantuvuuksilla

Estetty tautitaakka, 4 kk, Suomen ikäkohtaiset ilmaantuvuudet

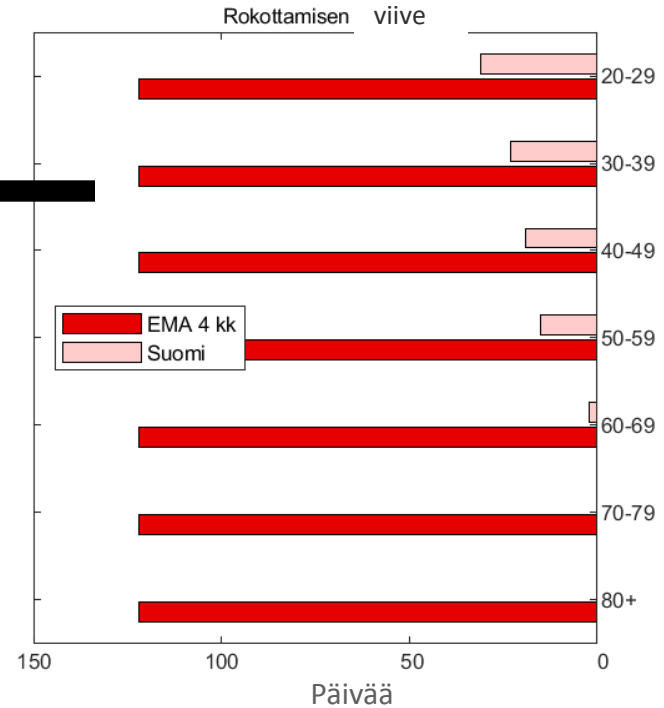
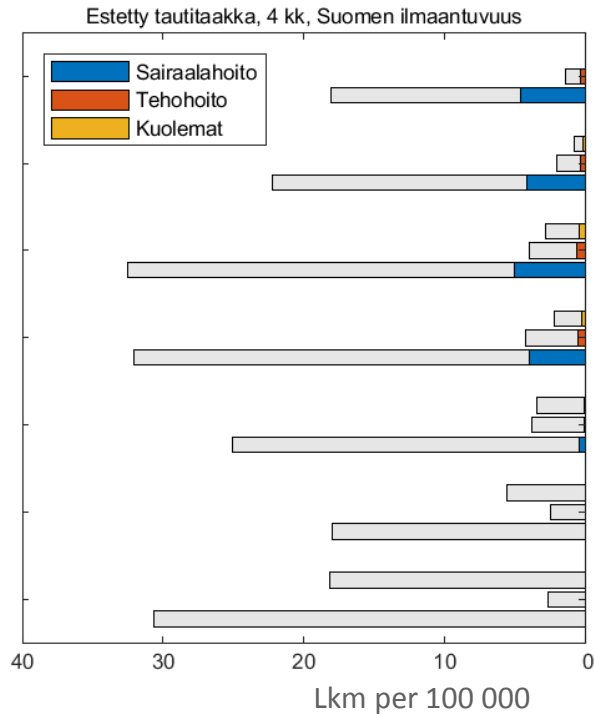

Verihyytymät

EMA:n tilanne Suomeen: (4/5)

Suomen viiveiden (< 4 kk) huomioon ottaminen

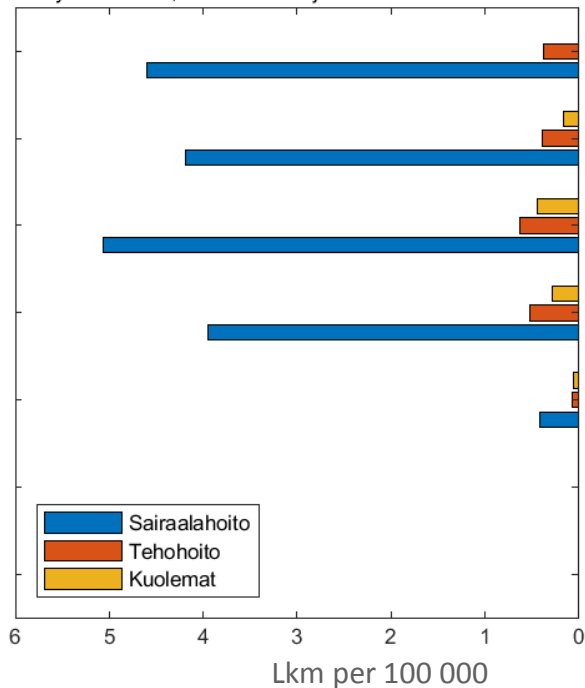
Ikä	Viive, vrk (EI vs 20+)
16-19	34
20-29	31
30-39	23
40-49	19
50-59	15
60-69	2
70-79	0
80+	0

EMA:n tilanne Suomessa: (5/5)

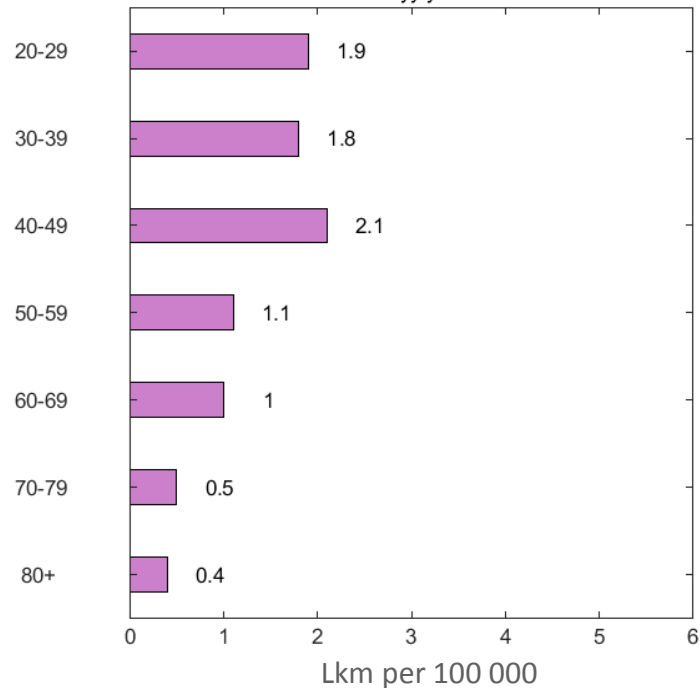
Suomen ilmaantuvuuksilla ja viiveellä

EMA:n laskelmasta seuraa Suomen tilanteessa verihyytymiä jopa enemmän kuin mitä vakavimpia tapauksia estettäisiin rokottamalla

Estetty tautitaakka, Suomen viive ja ikäkohtaiset ilmaantuvuudet

Verihyytymät

Yhteenveto

Suomen

- Alentunut ilmaantuvuus
- Muiden rokotteiden suuret saapumiserät
- AZ rajoittamisen viive rokottamiseen on pieni
- AZ rajoittaminen ei juuri vaikuta koronatautitaakkaan
- Harvinaisenkin haitan suhteellinen merkitys kasvaa

Nykytilanteessa AZ:lla heikko hyöty-haitta -suhde

EMA:n analyysistä Suomen oloihin muokattuna ja omasta analyysistamme hyvin samansuuntaiset tulokset

Jos epidemiatilanne nousee piakkoin nopeasti pahaksi, tai muille rokotteille tulee toimitusongelmia, niin AZ hyöty-haitta –suhde paranee

Kiitos!

Kysymyksiä?